

ADVIES

Dossiernr: MD.0007

Advies van het College voor geschillen medezeggenschap defensie aan de Bevelhebber der Landstrijdkrachten naar aanleiding van een verzoek door de bevelhebber om advies inzake een tussen:

- 1 de chef XXX (Hoofd van Eenheid)

en
- 2 de Medezeggenschapscommissie (MC) van XXX

gerezen geschil met betrekking tot de toepassing van de artikelen 22, tweede lid, 27, eerste lid, onder e en 27, tweede lid, onder a van het Besluit medezeggenschap defensie (BMD) ten aanzien van de oefening 'Centurion' (de 'groene dagen' vijf en zes oktober 2000).

Inleiding

Op vijf en zes oktober 2000 heeft het militaire personeel dat werkzaam is bij de XXX deelgenomen aan de door de Chef XXX opgedragen oefening 'Centurion', door partijen genoemd: de 'groene dagen'.

Daartoe heeft de XXX zich op vijf oktober des middags (14:45 uur) per bus begeven van de Lgen Knoopkazerne te Utrecht naar de KMS te Weert. Vandaar heeft men zich in volle uitrusting te voet begeven naar de bivaklocatie (6 km) en het bivak ingericht. Op zes oktober des ochtends vroeg is het bivak afgebroken en heeft vervolgens een schietprogramma plaatsgevonden op de schietbaan Budel. Na het nuttigen van de maaltijd heeft men zich wederom te voet begeven naar de KMS te Weert. Tenslotte is men per bus vervoerd naar de kazerne in Utrecht (aankomst tussen 15:00 en 17:00 uur).

Aard en inhoud van het geschil

De vraag die partijen verdeeld houdt is of de MC een adviesrecht ex artikel 27, eerste lid, onder e BMD heeft ten aanzien van de invulling van het programma van de oefening 'Centurion'.

Deze oefening, ook wel genoemd de 'groene dagen' (van vijf en zes oktober 2000), kan worden aangemerkt als een oefening dan wel als een instructieperiode.

Het aanmerken is van belang voor de wijze waarop militairen van de XXX dienen te worden ingezet en de wijze waarop deze activiteiten dienen te worden beloond.

Verloop van de procedure

De toepassing van de werk- en rusttijden in verband met de werkzaamheden van instructeurs schoolbataljons is in januari 1996 onderwerp van gesprek bij de KL. Vervolgens blijkt uit een brief van 7 april 1998 van de directeur personeel Landmacht van het Ministerie van Defensie dat is verzocht aan de directeur Arbeidsvoorwaardenbeleid om deze kwestie te bespreken met de Centrales van Overheidspersoneel. Tussen Defensie en de centrales bestaat verschil van mening over het als oefening aanmerken van bivaks van langer dan 24 uur.

Bij brief d.d. 17 februari 1999 deelt de directeur Arbeidsvoorwaardenbeleid mede aan de directeur personeel Landmacht dat het begrip oefenen is gedefinieerd zowel in de ATW als in de VROB en dat hij van mening is dat (leerlingen en) instructeurs ten tijde van de activiteiten te velde oefenen en daardoor tijdens de oefening niet onder de werking van de ATW vallen. Zij maken voorts aanspraak op de oefentoeelage krachtens de VROB.

Bij brief d.d. 5 oktober 1999 heeft de Bevelhebber der Landstrijdkrachten de Chef XXX geïnformeerd ten aanzien van de toepassing van de Arbeidstijdenwet en beloning van de werkzaamheden van (onder andere) militaire instructeurs te velde.

De chef XXX vaardigt per mail (niet gedateerd) de order uit inzake deelname aan de oefening 'Centurion' op vijf en zes oktober 2000.

Op 25 september 2000 stelt de MC het programma van de 'groene dagen' aan de orde in de overlegvergadering, stellende dat zij ter zake een adviesrecht heeft, hetgeen door de waarnemend chef XXX, vooralsnog wordt betwist. E.e.a. wordt nader uitgezocht.

Op 27 september 2000 wordt opnieuw gesproken over de 'groene dagen', waarbij wordt vastgesteld dat partijen van mening verschillen over de toepassing van artikel 27, eerste lid, onder e en artikel 27, tweede lid, onder a BMD.

Bij brief d.d. 5 oktober 2000 brengt de MC (ongevraagd) advies uit over de 'groene dagen'.

Door tussenkomst van het bureau TROM legt de chef XXX het geschil voor aan de Bevelhebber der Landstrijdkrachten, verwezen wordt naar de brief d.d. 21 november 2000.

Bij brief d.d. 11 december 2000 verzoekt de Bevelhebber der Landstrijdkrachten het College voor geschillen medezeggenschap defensie om advies ten aanzien van het geschil.

Standpunten van partijen

Standpunt van de chef XXX.

Naar de mening van de chef XXX is geen sprake van een adviesplichtig besluit als bedoeld in artikel 27, eerste lid, BMD, aangezien de deelname aan oefening 'Centurion' moet worden aangemerkt als de operationele uitvoering van de krijgsmacht. Op grond van artikel 22, tweede lid van het BMD is de uitvoering van deze taken geen onderwerp van overleg met de MC.

De primaire doelstelling van de oefening is het onderhouden van militaire basisvaardigheden, waardoor de bedrevenheid in het uitvoeren van oorlogstaken

wordt verworven, vergroot en/of onderhouden. De secundaire doelstelling van de oefening is terug te voeren op het feit dat het betrokken personeel in de afgelopen jaren in het bezit is gesteld van nieuwe uitrustingsstukken (PGU), echter zonder dat een groot gedeelte van het betrokken personeel enige instructie heeft genoten in het gebruik van die uitrustingsstukken onder operationele omstandigheden. Ook die bedrevenheid zal tijdens de oefening worden verworven, vergroot en/of worden onderhouden.

De uitvoering van de taken wordt door de chef XXX aangemerkt als een oefening, als bedoeld in de Arbeidstijdenwet en de daarop gebaseerde regelgeving. Tijdens de oefening is de ATW niet van toepassing, verwezen wordt naar artikel 2:4 ATW. Op grond van de VROB wordt een oefentoeelage uitgekeerd.

Onder oefenen verstaat de chef XXX elk door defensiepersoneel onder oorlogsnabootsende omstandigheden in de praktijk brengen van onderwezen bekwaamheden, ten einde aldus de bedrevenheid in het uitvoeren van oorlogstaken te verkrijgen of te onderhouden.

De chef XXX is – evenals de Bevelhebber der Landstrijdkrachten in zijn brief d.d. 5 oktober 1999 – van mening dat het begrip oefenen niet is beperkt tot grootschalige manoeuvres, maar dat ook sprake is van oefenen indien één of enkele aspecten van een militaire crisissituatie worden nagebootst, zoals bij kleinschalige bivakken.

Het feit dat tijdens de activiteiten te velde instructie wordt gegeven, verhindert niet dat deze als oefening kunnen worden gekwalificeerd. Onderwijs en praktijk kunnen vrijwel samenvallen.

Ook de militaire instructeurs oefenen, de aard van het oefenen brengt met zich mede dat er deelnemers zijn in engere zin (leerlingen) en deelnemers die meer een beoordelende of faciliterende rol hebben.

Standpunt van de MC

Naar de mening van de MC kan gelet op de inhoud van het programma van de 'groene dagen' niet worden gesproken van een oefening. Uit het rooster van die dagen blijkt dat het primair gaat om instructie in het juiste gebruik van de diverse middelen en niet om het in de praktijk brengen van de onderwezen bekwaamheden. Ca 7,5 uren is besteed aan instructiedoeleinden, de overige uren zijn besteed aan verplaatsing e.d. Minimaal 16 arbeidsuren worden besteed aan netto 7,5 instructie-uren.

Als de activiteiten te velde worden aangemerkt als instructie-uren is de ATW wel van toepassing gedurende de 'groene dagen', waardoor kan worden overgegaan tot verroostering.

Door de 'groene dagen' te beschouwen als een instructieperiode, vallen zij onder de werkingssfeer van artikel 27 lid 1 BMD en heeft de MC een adviesrecht.

Doel van de 'groene dagen' is het opleiden en bijscholen van het militaire personeel van de XXX. Het geven van instructie en het ontvangen van onderricht is niet hetzelfde als het in de praktijk brengen van onderwezen bekwaamheden, waardoor de term oefening niet van toepassing is.

De MC wijst er voorts op dat de militaire medewerkers van de XXX

niet vallen in de twee categorieën van personeel genoemd in de brief van 5 oktober 1999 (te weten militaire instructeurs en burgerchauffeurs). De in de brief genoemde oplossing is dan ook niet van toepassing op het militaire personeel van de XXX.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 5 februari 2001.

Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Ter zitting is duidelijk geworden dat de MC de mening is toegedaan dat zij een adviesrecht heeft ten aanzien van de vaststelling van de datum en het begin- en eindtijdstip van de 'groene dagen', de inhoud ervan, alsmede de plaats van handeling (derhalve inhoud en planning). Het feit dat de 'groene dagen' zijn/worden gehouden, is naar de mening van de MC niet adviesplichtig (inzet). Door de Chef XXX is aangegeven dat in het geheel geen sprake kan zijn van een adviesrecht, aangezien artikel 27 lid 2 BMD zich hiertegen verzet.

Overigens is wel met de MC overlegd over de planning en de wijze waarop invulling zou worden gaan gegeven aan de 'groene dagen'.

Overwegingen van het College.

Het College merkt allereerst op dat het uitsluitend bevoegd is te adviseren inzake de toepassing van het BMD en dat het zich om die reden niet buigt over de beantwoording van de vraag of de 'groene dagen' moet worden aangemerkt als een oefening in de zin van de Arbeidstijdenwet en welke conclusies daaraan dan zouden moeten worden verbonden.

Ingevolge artikel 27 eerste lid onder e BMD dient het hoofd van de dienst eenheid de medezeggenschapscommissie in de gelegenheid te stellen binnen een redelijk termijn advies uit te brengen over een voorgenomen maatregel met betrekking tot de organisatie en werkwijze binnen de dienst eenheid.

In het voorliggende geschil dient te worden beoordeeld of het besluit van de Chef XXX inzake de deelname aan 'de groene dagen', het bivaak, voor wat betreft de inhoud en de planning valt onder de werkingssfeer van voornoemde bepaling van het BMD, zodat sprake is van een adviesplichtig besluit.

Naar het oordeel van het College dient deze vraag ontkennend te worden beantwoord.

Allereerst wordt er op gewezen dat de invulling en de planning van het bivaak niet *de organisatie en de werkwijze binnen de eenheid* (= XXX) betreft. Bij de organisatie en de werkwijze binnen de eenheid moet, naar het oordeel van het College, zijn bedoeld een voor langer dan volstrekt incidenteel (voor enkele dagen) werkende regeling die de organisatie of de werkwijze binnen de eenheid verandert. Het besluit inzake de deelname aan

de 'groene dagen' heeft geen invloed op de organisatie en de werkwijze binnen XXX.

Voorts merkt het College op dat de aanhef van artikel 27 eerste lid BMD spreekt over *voorgenomen maatregel* met betrekking tot de in dat lid genoemde onderwerpen. De maatregel moet iets veranderen in de organisatie of werkwijze binnen de diensteenheid. De maatregel dient een wijziging aan te brengen in een in alle redelijkheid als een (semi-) permanent aan te merken situatie in de organisatie of de werkwijze.

Indien de invulling van enkele dagen in een incidentele setting te zien zou zijn als een maatregel die de organisatie of de werkwijze binnen de eenheid verandert in de zin van artikel 27 lid 1 onder e, dan is er niets of nagenoeg niets te bedenken dat in de diensteenheid die invloed niet heeft. Het College kan niet aannemen dat het de bedoeling is geweest van de ontwerpers van het BMD om incidenteel werkende regelingen als de onderhavige onder de werkingssfeer van genoemd artikel te brengen.

Integendeel, de opsomming van artikel 27, eerste lid maakt duidelijk dat zij limitatief is en dus niet ziet op alles dat kan wijzigen in de diensteenheid.

Vaststellende dat de deelname aan de 'groene dagen' niet valt onder het toepassingsgebied van artikel 27 lid 1 BMD, komt het College niet toe aan toetsing aan het bepaalde in lid 2 van voornoemd artikel.

Het College merkt op dat de deelname aan de 'groene dagen' op grond van artikel 22 lid 1 BMD wel onderwerp van overleg in de overlegvergadering kan zijn.

De zienswijze van de Chef XXX, inhoudende dat artikel 22 lid 2 BMD zich hiertegen verzet, deelt het College niet, omdat de tekst van lid 2 niet ziet op situaties als de onderhavige.

De deelname aan de 'groene dagen' betreft niet de vaststelling van taken van het ministerie en delen daarvan dan wel het beleid ten aanzien van die taken en de uitvoering ervan. De diensteenheid voert een bepaalde opdracht uit, welke op grond van lid 1 in het overleg tussen het hoofd van de eenheid en de MC kan worden besproken.

Immers, indien het bij de het uitvoeren van opdrachten als het deelnemen aan het bivak zou gaan om taken of de uitvoering daarvan als bedoeld in lid 2, dan is er in gemoede niets te bedenken dat daaronder niet zou vallen. Dat zou tot consequentie hebben dat de medezeggenschap in de krijgsmacht een dode letter is en dat kan niet aangenomen worden de bedoeling van het BMD te zijn.

Advies.

Het college adviseert de Bevelhebber van de Landstrijdkrachten te beslissen dat de deelname aan de oefening 'Centurion' (deelname aan de 'groene dagen' van vijf en zes oktober 2000) niet adviesplichtig is.

Den Haag, 26 maart 2001.

